

Řekl jsem své jméno.

„Á ... to jste vy... odkud voláte?“ reagoval zajímavý, příjemný hlas.

„Tady z vrátnice.“

„No to je báječné. Hned jsem dole,“ a v sluchátku to klaplo. Hovor, na který jsem se tolik připravoval, byl ukončen tak rychle, jak rychle začal. Nedala mi příležitost využít jedinou z pečlivě připravených vět. Poděkoval jsem vrátnému a vrátil jsem se do křesla v rozlehlé vstupní hale. Dobře jsem viděl k výtahu i ke schodišti. Odhadl jsem, že přijede výtahem a tak jsem se připravil na čekání. Nepřicházela. Má netrpělivost rostla. Teď už jsem ale nemohl couvnout. Čas se natahoval, alespoň mi to tak připadalo. Vstal jsem. Bude lépe se postavit k tamtomu sloupu. Zapomněl jsem si vzít aktovku. Otočil jsem se pro ni, ale nevzal jsem si ji. Rozmyslel jsem si to. Zůstanu raději v křesle. Připadal jsem si, že se chovám jak prvňáček. Otevřely se dveře výtahu. Vystoupili tři muži a dvě ženy. Prohlížel jsem si je. Doufám, že to z nich není ani jedna. Nebyla. Zahlásily vrátnému, že jdou na oběd. Proč jí to tak trvá. To je její: hned jsem dole. Usmál jsem se – chce se líbit, upravuje se. První rande s neznámým mužem. Může být nervózní jako já. Teď vyšly dvě samotné ženy. Ta první ...taky ne. Po schodech přišla žena. Rozhlíží se. Snad ne...ta je příliš mladá. Usmívá se a přibližuje se. Mladík vedle mne se zvedá. Oddychl jsem si. Nervózně se dívám na hodinky. Opět prošlo několik mužů i žen. Běžný polední ruch. Ani na okamžik neodtrhnu zrak od výtahu. Určitě teď přijede, musí přijet.

„Čekáte na mne, že,“ zazní tak nevinně ženský hlas, že ztrácím duchapřítomnost. Otáčím hlavu a neohrabaně se zvedám.

„Ano,“ s rozpaky odpovídám. Přehlédl jsem podanou ruku. Snažím se svůj prohřešek napravit. Naše ruce se dotknou. Dívám se jí upřeně do očí. Usmívá se. Bezelstný, podmanivý úsměv. Vykoktnu své jméno a dodám strohě: „Těší mě.“ Krátká pauza a ruce se rozpojí.

„Helena. Měla jsem obavy, že budete starší.“ Svě překvapivé sdělení orámovala opětovným úsměvem. Konečně začínám vnímat její vizáž.

„Takže je to v pořádku?“ Nic jiného mne nenapadá.

„Víte že ano.“ Odpoví s nečekanou samozřejmostí. „Nebudeme si tady sedat. Tady to není přívětivé.“ Převzala rozhodování. „Půjdeme někam ven. Co říkáte?“ Její tělo se zavrtělo, jen vyrazit.

Ještě jsem si ji celou prohlédl a to zcela nezakrytě. Zřetelně si toho všimla. Teď jsem nešetřil úsměvem já.

„Tak co?“ zvědavě se zeptala.

„Tak jdem,“ odsouhlasil jsem odchod místo odpovědi.

„Já myslela váš úsudek. Ten mě hlavně zajímá. Nic?“ Odmlčela se a provokativně se mi dívala do tváře. „No dobře,“ pokračovala „zatím... snad... zatím jej neuslyším. Tady k Můstku.“ Poposkočila vpřed. Téměř jsme proběhli širokým vchodem. Na chodníku jsem ucítil dotek ruky, pak mírné sevření a převedla mne přes ulici. Určitě ne proto, že bych neuměl přecházet přes frekventovanou ulici. Mé vnímání se značně opožďovalo za jejími činy. Zatímco jsme se proplétali davem, měnili ulice, stále něco štěbetala. Stěží jsem stačil nasazenému tempu, natož vést nějaký plynulejší rozhovor. Mohla slyšet jen mé pravidelně se opakující: Ano...ano...

Konečně závod skončil. Zastavili jsme u jednoho ze starých domů na Královské cestě Starého města. Zatlačením otevřela prosklené vstupní dveře. Ještě než vstoupila dovnitř, otočila se ke mně: „Máte rád obrazy?“ Ač to byla otázka, bylo to vlastně sdělení. Musím mít rád obrazy, když je miluje ona. Nečekala na mou odpověď a doslova mě vtáhla za sebou. Uvnitř se chovala, jako by tu byla každodenně. Koupila vstupenky s katalogem, prohodila několik vět s pokladní. Vstoupila do první místnosti. Já poslušně za ní. Procházela, dívala se, mlčela. Následoval jsem ji jako věrný sluha, který čeká na pokyny své paní. Také jsem se soustředil na vystavené obrazy. Ty vzbuzovaly dosti ponurou náladu. Malíř šerosvitu. Zdržel jsem se v koutu jedné místnosti. Mezitím se mi Helena ztratila. Nespěchal jsem ji hledat. Stejně se

opět sejdeme, najde mne. Své dojmy jsme si tak nechávali zatím každý pro sebe. Nevadilo mi to. Po krátkém schodišti jsem vstoupil do největší místnosti. Helena odpočívala uprostřed na malé lavici. Pohlížela na protilehlou stěnu. Velké plátno zde zobrazovalo zajímavý děj. Selský vůz bez žebřin, tažený unaveným koněm, který zaplňoval značnou část plochy obrazu odvážel prostou, černou rakev sbitou z prken po polní rozježděné cestě uprostřed rozlehlé, neživé krajiny. Krácející postava nuzně oblečeného muže volně přidržovala opratě, zřejmě zcela poddaná osudu. U cesty byl jediný strom s několika holými větvemi. Podzim nebo již zima bez sněhu. Člověk a smrt. Posadil jsem se lehce vedle Heleny. Jako bych zde nebyl. Přizpůsobil jsem se: mlčel jsem. Konečně promluvila, spíše šeptla pro sebe: „Tak takhle ne.“ Její reakce mne překvapila. Byla to jen malba, vycházející z nálady jejího stvořitele, malíře, který již dávno zemřel. A on by dokázal tolik zapůsobit na tuto ženu svým uměleckým vzkazem? Co je spojovalo, představa smrti?

„Tam nikdo neumírá,“ pokoušel jsem se ztlumit dojmy mé sousedky. „Je to loučení s člověkem, možná zcela cizím, možná blízkým.“

„Ta strašná bezmocnost a osamělost. Jsme jen nic.“ Neříkala to mně, jako bych zde nebyl. Teprve po chvíli se ke mně otočila: „Tak takhle opravdu ne, takové bych nechtěla mít své loučení ... tak bolavě smutné ... v takové rakvi.“ Rychle se vracela do skutečnosti. Dokonce se na mne trochu usmála, jako by se omlouvala.

Dodala mi odvahy k zažertování.

„Chybí vám tady muzika, pozůstalí, zevlouni?“ Nebyla zřejmě připravena na takový rozhovor. Mlčela a dívala se znovu na obraz před námi.

„Má pravdu ten malíř. Živí pochovávají mrtvé a tak to jde stále dokola,“ vrátil jsem se do vážné nálady. „Loučí se jen ti, kteří si byli blízcí, kteří si sounáleželi, kteří se milovali. Život přechází do smrti. My jsme si určili, že život bereme časem ohraničený a smrt časově neomezenou. V ní je nekonečné ono nic. Nic teď nebo potom. Je to tak prosté ... ani se člověk nemusí bát loučení.“

„Myslíte?“ Vyřkla toto jedno slovo tak, že zaznělo jako výstřel pro výstrahu. Zdvihla se. Aniž změnila směr pohledu, dodala chladně: „Já umřít nechci ... nechci mít ani obyčejné pochování, ani loučení jak jste je popsal. Mám strach ze smrti.“ Pak teprve se upřeně podívala na mne, vstala a pokračovala v prohlídce. Také jsem povstal a poslušně ji následoval. Ušel jsem jen pár kroků k vedlejší stěně a zaujal mě malý, nenápadný obrázek, skoro se ztrácející mezi většími sousedy. Téměř miniatura. Helena byla již též u něj. Ruka její byla pozdvihnutá, ukazovala ležerně k obrázku, oči jí zářily. Neříkala nic, lehce se usmívala a její pohled přeskakoval s obrázkem na mne a nazpátek. Byla ráda, že i mne obrázek zaujal. Žánrový obrázek nebo imprese? Malíř se dívá úzkou chodbou uvnitř domku, předsíní ven. Na prahu vstupu, opřena o dveřní rám stojí krásná mladá žena a pohlíží zasněně do přilehlé rozkvetlé zahrady, prosvětlené letním sluncem. Volnost, krása vyjádřená ženou i přírodou kontrastovala s pochmurností potmělé chodby. Svítivé barvy venku byly podmanivé, i pro tu neznámou u dveří. Světlo, jas, naděje, radost.

Chvíli jsem přemýšlel a díval se do malého obrázku.

„To snad jsem ani nepatří.“ Vyjelo ze mne nekontrolovaně.

„Proč ne?“ Helenčino tělo se půvabně zavlnilo, úsměv ve tváři se rozšířil. „... toto je život.“ Svižně proklouzla do další místnosti. Brzy jsme ukončili návštěvu malé obrazárny a vrátili se do ulic. Šli jsme mlčky, nějak nám chyběla slova.

„No ... a kam teď?“ Postavila se vyzývavě přede mne. Neodpověděl jsem. „Proč se na mne tak díváte?“

„Máte okouzlující úsměv.“

„Lichotky? Co když není můj.“

„Jak to? Tomu nerozumím.“

„Třeba je té druhé.“ Asi jsem zíral hodně přihloupě.

„Pojďte už,“ a chytila mne za ruku, „vy filosofe.“

Vstoupil jsem do předem smluvené kavárny. Bylo nedělní dopoledne. Poloprázdné místnosti s několika hosty. Byly zde i malé místnosti, které vyhlížely útulně. Starý typ kavárničky. Teprve ve třetí místnosti, nejvíce zaplněné, seděla ona u stolku s kruhovitou mramorovou deskou. Právě popíjela kávu.

„Dobrý den.“

„Dobrý den. Jste tu brzy. Ani nečekám dlouho.“ Podali jsme si ruce. „Jak jste cestoval?“

„Dobře. Pěkně se jelo. Je krásné počasí.“ Doslova jsem se musel přimáčkout ke stolku, když jsem si sedal. Místa zde moc nebylo. Během mé odpovědi jsem si Helenu prohlížel. Dnes jí to slušelo o hodně víc než minule. Modrý kostým kombinovaný s bílou ji činil elegantní a příznával jsem si v duchu: i přitažlivou. Uspokojovalo mě takové zjištění.

„Snídáte?“ Usmál jsem se, abych zdůraznil, že otázka je vyřčena s ironickým nádechem.

„Víte že ano.“ Odpovídala, jako by přehlédla můj pokus o ironii. „Trochu jsem si přispala.“ Podivil jsem se. Jestli to tak dělá vždy, budu muset zaznamenat do paměti nepříznivou její vlastnost.

„To jako k štíhlé linii nepřispívá.“ Držel jsem se nastoleného tématu.

„Ale kdepáák.“ Hlasitě se zasmála. „Však jste si mne, doufám, důkladně prověřil minule, včetně mých proporcí. Stejně mi nic nepomáhá.“ Odmlčela se. „Víc už bych ale nechtěla mít. Zřejmě ani víc, ani míň jídla můj metabolismus nevnímá. Změníme téma,ne?“

Elegantně srkla trochu kávy ze šálku, který se objemem spíše podobal náprstku.

„Souhlasím. Ale než to definitivně uzavřeme, přiznávám, že bych u jídla na chvíli ještě zůstal. Nějak mi po té jízdě vytrávil.“

„Nevydržíte to?“

„Samozřejmě že vydržím, když to je vaše přání“ zahrál jsem si na šviháka.

„Tady by vám stejně nic nedali. Zaplatím a pojedem,ne?“

Pohlédl jsem se kolem, abych přivolal vrchního.

„Vybírala jsem trasu výletu, aby to bylo vaším směrem. Mohli bychom jet třeba na Kokořín.“ Na stolek položila nějaké prospekty a mapu. „Co se usmíváte?“

„Jsem překvapen. Vzala jste to velmi vážně. Takové pečlivé přípravy.“ Zvážněla.

„To se vám nelíbí?“

„Ne.“ Rychle jsem vycouval. „Je to v pořádku. Jsem dokonce rád, že se nemusím starat. Dostanu příkazy a pojedu. Docela se těším, že převezmete velení.“ Snažil jsem se také vážným tónem říci svůj názor. Nechtěl jsem se jí dotknout. Neznal jsem ji ještě tak dobře. Možná že v takových případech nesnáší žert. Přesto jsem spíše věřil, že tomu tak není. Pohlédla na mne, jako by chtěla proniknout do mého myšlení a přesvědčit se, zda mluvím pravdu.

Vyřešila to diplomatickou otázkou: „Nebo máte váš návrh?“

„Ne,“ ale v duchu jsem si pohrával s jinou představou. Kde jsem to neznal, tam jsem nerad jezdil. „Vyhovuje mi to tak. Nemusím se vyrovnávat s tíhou zodpovědnosti.“ Báł jsem se provokovat s vlastním návrhem.

„I vy šibale, raději necháváte rozhodovat své milenky? Takže jsem se trefila do vašich vyzkoušených návyků, že?“ Udeřila nečekaně. Neodpověděl jsem hned.

„No, jak je to?“ naléhala.

„V tomto případě ano.“ Krátkodobá upjatost a vážnost se nám oběma vytratily se tváří. Helena už jenom laskavým způsobem pohrozila prstíkem: „Tak alespoň protestujte, že nemáte tolik milenek.“

„Kdybych protestoval, mohla byste si myslet, že jsem odchovancem semináře. Je tedy na vás, jak to posoudíte. Doufám že nechcete slyšet ani jeden z možných extrémů.“

„Dobře, jste normální chlap. Klasifikuji to správně, ne?“ Nečekala na mou reakci. Pozdvihla hlavu. „Vrchní je tamhle, zavolejte ho.“

„Platit,“ oznámil jsem na druhou stranu místnosti a přitom jsem nepřestal pozorovat Helenu.

„Umíte číst z očí, že se na mne tak díváte?“ Přistihla mne.

„Ne, jen jsem se zamyslel.“ Lhal jsem. Opravdu mne dnes přitahovala. „Čtu jenom z ruky,“ přidal jsem další lež s naprostou samozřejmostí, vlastně její zásluhou. Chtěl jsem něco říci za každou cenu, tak jsem to plácl.

Vrchní přistoupil a začal účtovat. Řekl cenu a čekal. Oba dva jsme chtěli zaplatit.

„Ne, to je moje útrata,“ oznámila Helena a hledala peněženku v kabelce.

Zaplatil jsem ale já.

„Tak můžeme jít.“ Vstal jsem.

„Tady jsou peníze,“ našla konečně peněženku.

„Na revanš příště.“

„Ale to se budeme muset sejít,“ řekla s šibalským úšklebkem.

„Fajn, s tím souhlasím.“

Vyšli jsme z kavárničky. Slunce se počínalo zvedat nad malostranské střechy. My jsme ještě dole byly ve stínu, ale kopule Mikulášského chrámu byly plně ozářeny. Do podloubí Malostranské radnice vstupovaly rovněž první paprsky, tak jako první turisté. Vzduch se ohříval. Zmrzlinář na blízkém chodníku připravoval stánek. Mlsně jsem pohlédl tím směrem. Helena si toho všimla. Byl jsem zřejmě neustále v zorném poli jejích zkoumavých pohledů. Ve chvíli byla Helena u stánku. Diskutovala se zmrzlinářem, slovům jsem nerozuměl. Oba nešetřili úsměvy, vesele si povídali. Helena se otočila na mne, pozdvihla ukazováček pravé ruky a pokývla hlavou. Učinil jsem totéž. Ještě si tam chvíli povídali, zatímco zmrzlinář dokončoval zprovoznění své živnosti. Pak Helena zalovila v peněžence a po chvíli kráčela ke mně se dvěma kornouty zmrzliny. Vyšel jsem jí naproti.

„To je od vás milé. Jak se ho vám podařilo přemluvit?“

„Řekla jsem mu, že je to z lásky.“ Pohotově zareagovala a ještě rychle dodala: „Jako srdce z pouti.“ Upřímně se smála a podávala mi jeden kornout.

„Tak jenom nevím, to srdce by mělo být jako ode mne nebo od vás?“

„Že byste byl tak nechápavý? Nevypadáte na to ... kde máte auto?“

„Tady kousek, na Valdštejském náměstí.“

Blížili jsme se k autu. Zmrzlina mi neubývala, vychutnával jsem ji. Helena byla rychlejší, měl jsem pocit, že budu zdržovat. I to její neúnavný pozorovací talent zaznamenal.

„Nepospíchejte. Času dost. Máme celý den před sebou, nic nám neuteče,“ a s přirozenou radostí pozorovala mou snahu urychleně zlikvidovat poslední zbytky zmrzliny. Sama již dávno skončila. Držel jsem se její rady a tak jsme pozvolna projížděli poloprázdnými ulicemi znaveného města nedělním dopolednem. Helena se ledabyly opírala o opěradlo s tělem vytočeným ke mně.

„Tak kam jedeme?“ zeptala se s nádechem lhůstivosti.

„Nejlépe bude rovně za nosem.“ Pohlédl jsem provokativně na ni.

„To ale ten váš nos nesmíte obracet na mne. Nejsem dobrým výletním cílem. Trochu postarší trosky.“

„Dobře, už se neotočím.“

„Ale to zas nebudete znát barvu mých očí.“

Dobře si se mnou pohrávala. Lákala mne. Jestli její síť je její náruč, bylo by to příjemné. Moje úloha zase byla dělat, jako že si to neuvědomuji. Ukázal jsem pravou rukou nad přední sklo.

„Co pak Kájo?“ Jen na chvíli si zahrála na nevědomou. „Tady nejsme v autobuse ani v tramvaji ... Dobře, už budu způsobilá holčička.“ Přitáhla si tašku a něco v ní hledala.

„Průvodce ztratil mapu?“ odhadl jsem.

Přerušila hledání. „Vy jste ji někam uložil?“

„Jak bych mohl. Asi jste ji nechala vrchnímu jako spropitné.“

„Jsem zbavena pilotování. Přebíráte úlohu šéfpilota.“ Její smích přehlušil zvuk motoru.

